

Nr 32

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt m. m., given Stockholm slott den 6 februari 1970.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden och lagrådets protokoll, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt,
- 2) lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske.

GUSTAF ADOLF

Ingemund Bengtsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås sådana ändringar av förverkandereglerna i jaktlagen och fiskerättslagen att de bringas i överensstämmelse med motsvarande regler i brottsbalken.

Förslag

till

1) Lag

om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt

Härigenom förordnas, att 21, 22, 30, 31, 34 och 36 §§ lagen (1938: 274) om rätt till jakt skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

21 §.

Lös hund må ej medtagas eller in-släppas i annans hägnade jaktpark eller djurgård; sker det, *vare hunden förverkad.*

Lös hund må ej medtagas eller in-släppas i annans hägnade jaktpark eller djurgård; sker det, *får jakträtts-innehavaren taga och behålla hunden.*

22 §.¹

Löper hund lös i mark där ville-bråd finnes, äger jakträttsinnehava-ren eller hans folk rätt att upptaga hunden. Det åligger den som sålun-da upptagit hund att därom oför-dröjligen underrätta hundens ägare eller innehavare eller, om denne är okänd eller icke kan träffas, polis-myndigheten i orten. Den som vill återfå upptagen hund skall lösa den med femtio kronor, om hunden upp-tagits under tiden den 1 mars—den 20 augusti, och med tjugofem kronor i annat fall samt utgiva ersättning för hundens föda och övriga kostnader. Har ej ägaren eller innehavaren löst hunden inom en vecka efter det han underrättades om upptagandet eller inom två veckor efter det polismyn-digheten underrättades, *är hunden förverkad. Vill jakträttsinnehavaren hellre taga lösen, är hundens ägare eller innehavare skyldig att utgiva sådan enligt förut angivna grunder, om talan därom väckes inom en månad från det hunden varit att anse såsom förverkad.*

Löper hund lös i mark där ville-bråd finnes, äger jakträttsinnehava-ren eller hans folk rätt att upptaga hunden. Det åligger den som sålun-da upptagit hund att därom oför-dröjligen underrätta hundens ägare eller innehavare eller, om denne är okänd eller icke kan träffas, polis-myndigheten i orten. Den som vill återfå upptagen hund skall lösa den med femtio kronor, om hunden upp-tagits under tiden den 1 mars—den 20 augusti, och med tjugofem kro-nor i annat fall samt utgiva ersättning för hundens föda och övriga kostna-der. Har ej ägaren eller innehavaren löst hunden inom en vecka efter det han underrättades om upptagandet eller inom två veckor efter det polis-myndigheten underrättades, *får jakt-rättsinnehavaren behålla hunden. Väcker han inom en månad efter ut-gången av nu angiven tid talan om att i stället erhålla lösen, är hundens ägare eller innehavare skyldig att ut-giva sådan enligt förut angivna grun-der.*

¹ Senaste lydelse 1967: 616.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Jagar eller — — — — — å villebrådsbeståndet.

Låter hund — — — — — nyss sagts.

30 §.¹

Finnes någon hava begått gärning varom sägs i 28 eller 29 §, vare villebråd som han olovligt dödat, fångat eller tillägnat sig eller fallvilt som han tillvaratagit eller, därest det icke kan tillrättaskaffas eller det undergått förskämning, dess värde förverkat.

Begår någon brott som avses i 28 eller 29 § skall villebråd som han olovligt dödat, fångat eller tillägnat sig eller fallvilt som han tillvaratagit, i den mån sådant byte ej fråntagits honom enligt 31 § första stycket, förklaras förverkat, om det ej är uppenbart obilligt.

I stället för villebrådet eller fallviltet kan dess värde förklaras förverkat.

Var det — — — — — jaktberättigade personer.

Med förverkat — — — — — 2 mom.

Vapen, ammunition, annat jaktredskap och hund som använts eller medförts som hjälpmedel vid brott som avses i 28 § eller 29 § 1 mom. få förklaras förverkade, om det är påkallat till förebyggande av brott eller eljest särskilda skäl föreligga.

I stället för hjälpmedlet kan dess värde förklaras förverkat.

31 §.²

1 mom. Anträffas å bar gärning någon som olovligt jagar å annans jaktområde, må jakträttsinnehavaren eller den som äger, innehar eller vårdar marken så ock deras folk av den jagande taga förverkat jaktbyte ävensom, till vedermäle och pant, skjutvapen, annan jaktredskap och hundar. Vad sålunda tagits till vedermäle och pant må behållas, till dess den jagande bjuder rätt för sig.

Å område där jakträtt tillkommer kronan liksom å de till lapparnas uteslutande begagnande anvisade områdena tillkomme *enahanda* rätt polisman och med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning ävensom personal vid domänverket och vid tullverkets kust- eller

Anträffas å bar gärning någon som olovligt jagar å annans jaktområde, må jakträttsinnehavaren eller den som äger, innehar eller vårdar marken så ock deras folk i fall som avses i 30 § tredje stycket fråntaga den jagande jaktbytet och eljest taga detta i beslag ävensom beslagtaga vapen, ammunition, annat jaktredskap och hund.

Å område där jakträtt tillkommer kronan liksom å de till lapparnas uteslutande begagnande anvisade områdena tillkomme rätt *att taga jaktbyte och annan i första stycket avsedd egendom i beslag* polisman och med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning även-

¹ Senaste lydelse 1967: 616.² Senaste lydelse 1964: 194.

(Nuvarande lydelse)

gränsbevakning samt lappfogde och tillsynsman vid lappväsendet.

Har den som genom lagakraftvunnen dom funnits skyldig till olovlig jakt på annans jaktområde inom två år därefter ånyo gjort sig skyldig till sådan förseelse, vare skjutvapen, annan jaktredskap och hundar förbrutna; och skall därmed förfaras på sätt föreskrives i 36 §.

Vad i detta moment är stadgat om den som olovligt jagar å annans jaktområde gälle ock i fråga om den som å bar gärning beträdes med jakt, som enligt 29 § 1 mom. första stycket är att anse såsom olovlig, eller med sådant tillvaratagande eller tillägnande, för vilket han enligt 29 § 1 mom. andra stycket skall straffas såsom för olovlig jakt; och skola, där fråga är om djur som jämlikt bestämmelserna i 18 § tillkommer kronan, de i andra stycket här ovan omförmälda personerna äga att utöva där avsedd rätt jämväl å område, där jakträtten tillkommer annan än kronan.

2 mom. Sätter i fall varom sägs i 1 mom. den brottslige sig med våld eller hot om våld till motvärn mot jakträttsinnehavaren, den som äger, innehar eller vårdar marken eller deras folk eller mot i andra stycket av samma moment omförmäld befattningshavare, då någon av dem vill hindra honom från gärningen eller av honom taga vad han åtkommit eller ock fräntaga honom det som må kvarhållas till vedermäle och pant, vare lag som i 8 kap. 8 § brottsbalken sägs.

34 §.¹

Allmän åklagare äge föra talan i fråga om olovlig jakt å område som avses i 5 § 2 mom. så ock å förbrytelser om vilka förmäles i 31 § 2 mom. samt 33 § fjärde stycket denna lag.

¹ Senaste lydelse 1967: 616.

(Föreslagen lydelse)

som personal vid domänverket och vid tullverkets kust- eller gränsbevakning samt lappfogde och tillsynsman vid lappväsendet.

Vad i första och andra styckena är stadgat om den som olovligt jagar å annans jaktområde gälle ock i fråga om den som å bar gärning beträdes med jakt, som enligt 29 § 1 mom. första stycket är att anse såsom olovlig, eller med sådant tillvaratagande eller tillägnande, för vilket han enligt 29 § 1 mom. andra stycket skall straffas såsom för olovlig jakt; och skola, där fråga är om djur som jämlikt bestämmelserna i 18 § tillkommer kronan, de i andra stycket här ovan omförmälda personerna äga att utöva där avsedd rätt jämväl å område, där jakträtten tillkommer annan än kronan.

Har egendom tagits i beslag, skall anmälan därom göras till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet. Den som erhållit sådan anmälan har att förfara som om han själv gjort beslaget.

Allmän åklagare äge föra talan i fråga om olovlig jakt å område som avses i 5 § 2 mom. så ock å brott varom förmäles i 33 § fjärde stycket denna lag.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Sker intrång — — — — — detta verk.
 I övrigt — — — — — allmän synpunkt.
 Såsom målsägande — — — — — jaktberättigad person.
 Innefatta föreskrifter — — — — — bestämmelse gällande.

36 §.

1 mom. Av böter som ådömas enligt denna lag ävensom av behållna försäljningssumman av förverkat villebråd eller fallvilt, varom sägs i 30 § tredje stycket, eller av belopp som jämlikt första stycket i sagda paragraf utgives i stället för dylik egendom tillfalle hälften jaktvårdsfonden och återstoden kronan.

*Efter enahanda grund skall förde-
 las vad som må finnas i behåll av för-
 säljningssumman för egendom som
 jämlikt bestämmelserna i 31 § 1
 mom. tredje stycket är förbruten, se-
 dan panthavare njutit tillgodo sin
 panträtt enligt samma paragraf.*

*Saknas tillgång till böternas gäl-
 dande, skola de förvandlas enligt all-
 män lag.*

2 mom. Där i — — — — — lämpligt sätt.

*Annan förverkad eller förbruten
 egendom som avses i denna paragraf
 skall försäljas å offentlig auktion;
 dock att, där förbrutet redskap ut-
 göres av skjutvapen eller är sådant
 som icke må användas till jakt eller
 fångst, med detsamma skall förfaras
 på sätt Konungen bestämmer.*

1 mom. Av böter som ådömas enligt denna lag ävensom av behållna försäljningssumman av förverkat villebråd eller fallvilt, varom sägs i 30 § fjärde stycket, och av hjälpmedel, varom sägs i 30 § femte stycket, eller av belopp som må ha förklarats förverkat i stället för dylik egendom tillfalle hälften jaktvårdsfonden och återstoden kronan.

*Annan förverkad egendom som av-
 ses i denna paragraf skall försäljas
 å offentlig auktion; dock att, där för-
 verkat redskap utgöres av skjutva-
 pen eller är sådant som icke må an-
 vändas till jakt eller fångst, med
 detsamma skall förfaras på sätt
 Konungen bestämmer.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1970.

Bestämmelserna i 30 § femte stycket gäller ej i fråga om brott som begåtts före ikraftträdandet. I sådant fall gäller fortfarande 31 § 1 mom. tredje stycket samt 36 § 1 mom. andra stycket och 2 mom. andra stycket i deras äldre lydelse.

Förslag

till

2) Lag

om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske

Härigenom förordnas, att 36—38 §§ lagen (1950: 596) om rätt till fiske skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

36 §.

Finnes någon hava bedrivit olovligt fiske, skall det fångade eller, där det undergått förskämning eller ej är i behåll, dess värde förklaras förverkat.

Fiskeredskap som använts vid fisket skall ock förklaras helt eller delvis förverkat, såvitt ägaren eller någon som var i hans ställe uppsåtligen förövat gärningen eller medverkat därtill och det ej är uppenbart obilligt; finnes redskapet ej i behåll, skall i stället dess värde förklaras förverkat.

Vad nu sagts gäller dock ej mot den som i god tro förvärvat fångsten eller redskapet eller särskild rätt därtill.

Fångst som någon har erhållit genom brott enligt denna lag och som ej enligt 37 § tredje stycket behållits av fiskerättshavaren skall förklaras förverkad, om det ej är uppenbart obilligt.

Fiskeredskap som har använts som hjälpmedel vid brott enligt denna lag får förklaras förverkat, om det är påkallat till förebyggande av brott eller eljest särskilda skäl föreligga.

I stället för fångsten eller redskapet kan dess värde förklaras förverkat.

37 §.¹

Ertappas någon å bar gärning, då han bedriver olovligt fiske, eller anträffas redskap för sådant fiske utsatt i vattnet, må fisketillsynsman som förordnats av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen, befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats, samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning beslagtagna fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betyd-

Ertappas någon å bar gärning, då han bryter mot denna lag, eller anträffas redskap, som använts vid sådant brott, utsatt i vattnet, må fisketillsynsman som förordnats av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen, befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats, samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning beslagtagna fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan an-

¹ Senaste lydelse 1955: 42.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

se för utredning om brottet. Enahanda befogenhet tillkommer, där fisket kränker enskild fiskerätt, vederbörande rättsägare eller hans folk.

Har egendom tagits i beslag enligt första stycket, skall anmälan därom göras till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet eller till närmaste polisman. Den som erhållit sådan anmälan har att förfara som om han själv gjort beslaget.

Fångst, som — — — av fiskerättshavaren.

tagas äga betydelse för utredning om brottet. Enahanda befogenhet tillkommer, där fisket kränker enskild fiskerätt, vederbörande rättsägare eller hans folk.

Har egendom tagits i beslag enligt första stycket, skall anmälan därom göras till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet. Den som erhållit sådan anmälan har att förfara som om han själv gjort beslaget.

38 §.¹

Förverkad fångst eller dess värde tillfaller, om fisket utan intrång i enskild fiskerätt skett i allmänt vatten eller i fiskådra eller om fångsten tillika är förverkad på annan grund än i denna lag är stadgad, kronan och eljest den som har den enskilda fiskerätten.

Förverkat redskap eller dess värde tillfaller kronan.

Vite må ej förvandlas till frihetsstraff.

Innefattar brott enligt denna lag intrång i enskild fiskerätt, tillfaller förverkad fångst eller dess värde den som innehar rättigheten, om fångsten ej tillika är förverkad på annan grund än i denna lag är stadgad.

Vite får ej förvandlas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1970.

Förverkande av egendom på grund av brott enligt lagen (1950:596) om rätt till fiske får ej ske hos den som efter brottet men före de nya bestämmelsernas ikraftträdande i god tro har mottagit egendomen i gåva. 36 § andra stycket i dess äldre lydelse gäller fortfarande, när fråga är om brott som begåtts före de nya bestämmelsernas ikraftträdande.

¹ Senaste lydelse 1955: 42.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 28 november 1969.

Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GELJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Bengtsson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändring i jaktlagens och fiskerättslagens regler om förverkande* och anför.

Inledning

Genom ändringar år 1968 i brottsbalken moderniserades dess regler om förverkande av egendom på grund av brott. Flera av reglerna fick giltighet även inom specialstraffrätten och i övrigt blev de normbildande för förverkandelagstiftningen (prop. 1968: 79, 1LU 33, rskr 229). Avsikten var att de specialstraffrättsliga förverkandereglerorna skulle i efterhand ses över. Jag anhåller därför att nu få ta upp till behandling frågan om modernisering av förverkandereglerorna i lagen (1938: 274) om rätt till jakt (jaktlagen) och lagen (1950: 596) om rätt till fiske (fiskerättslagen).

Gällande bestämmelser

Jaktlagen. Lös hund som tas med eller släpps in i annans hägnade jakt-park eller djurgård är förverkad (21 §). Om hund löper lös i mark där det finns villebråd får jakträttsinnehavaren eller hans folk upptaga hunden. Skyldighet uppkommer i sådant fall att underrätta hundens ägare eller innehavare eller polismyndigheten. Om hunden inte löses inom viss tid är den förverkad (22 §).

När någon begått gärning som bedöms som olovlig jakt är villebråd som han olovligt dödat, fångat eller tillägnat sig eller fallvilt som han tillvaratagit eller, om det inte kan tillrättaskaffas eller undergått förskämning, dess värde förverkat (30 § första stycket).

Anträffas någon då han begår gärning som bedöms som olovlig jakt får jakträttsinnehavaren eller den som äger, innehar eller vårdar marken eller deras folk av den jagande ta förverkat jaktbyte samt till vedermåle och pant, skjutvapen, annat jaktredskap och hundar. Vad som tagits till vedermåle och pant får behållas till dess den jagande bjuder rätt för sig (31 § 1 mom. första och fjärde styckena).

Har den, som genom lagakraftvunnen dom funnits skyldig till olovlig jakt på annans jaktområde, inom två år därefter på nytt gjort sig skyldig till sådan förseelse, är skjutvapen, annat jaktredskap och hundar förbrutna (31 § 1 mom. tredje stycket).

Om den brottslige i fall av olovlig jakt som förut angetts sätter sig till motvärn mot någon som har fråntagningsrätt döms han för egenmäktigt förfarande (31 § 2 mom.).

Av böter som ådöms enligt jaktlagen, av behållna försäljningssumman av sådant förverkat viltbråd eller fallvilt som är närmare angett i 30 § tredje stycket eller av belopp som utges i stället för sådan egendom tillfaller hälften jaktvårdsfonden och återstoden kronan. Efter samma grund fördelas vad som återstår av försäljningssumman för egendom som är förbruten enligt 31 § 1 mom. tredje stycket sedan panthavaren njutit tillgodo sin panträtt. Saknas tillgång till böternas gäldande, skall de förvandlas enligt allmän lag (36 § 1 mom.).

Fiskerättslagen. Om någon finnes ha bedrivit olovligt fiske skall det fångade eller, om det undergått förskämning eller inte är i behåll, dess värde förklaras förverkat. Fiskeredskap som använts vid fisket skall också förklaras helt eller delvis förverkat, om ägaren eller någon som var i hans ställe uppsåtligen förövat gärningen eller medverkat därtill och det inte är uppenbart obilligt. Om redskapet inte finns i behåll skall i stället dess värde förklaras förverkat. Det nu sagda gäller inte mot den som i god tro förvärvat fångsten eller redskapet eller särskild rätt därtill (36 §).

Ertappas någon på bar gärning, då han bedriver olovligt fiske, eller anträffas redskap för sådant fiske utsatt i vatten, föreligger rätt för personal som utövar fisketillsyn m. fl. samt för innehavare av enskild fiskerätt eller hans folk att ta i beslag fångsten och redskapet samt båt eller annat, som kan antas äga betydelse för utredning om brottet. Anmälan om beslag skall göras till polis- eller åklagarmyndighet eller till närmaste polisman. Fångst, som innehavare av enskild fiskerätt eller hans folk tagit i beslag, får fiskerättsinnehavaren utan anmälan behålla om inte annan grund än enligt fiskerättslagen också föreligger (37 §).

Förverkad fångst eller dess värde tillfaller kronan, om fisket utan intring i enskild fiskerätt skett i allmänt vatten eller i fiskådra eller om fångsten är förverkad även på annan grund än som föreskrivs i fiskerättslagen. I annat fall tillfaller det förverkade den som har den enskilda fiskerätten. Förverkat redskap eller dess värde tillfaller kronan (38 §).

Allmänstraffrättsliga bestämmelser. Enligt 36 kap. 4 § brottsbalken kan förverkande ske hos a) gärningsmannen eller annan som medverkat till brottet, b) den i vars ställe gärningsmannen eller annan medverkande var eller c) den som beretts vinning genom brottet. Förverkande får vidare ske hos d) den som efter brottet förvärvat egendomen på grund av giftorätt, arv eller testamente eller genom gåva eller som efter brottet förvärvat egendomen på annat sätt och därvid haft vetskap om eller skälig anledning till antagande om egendomens samband med brottet. Egendom får inte förklaras förverkad om den vid brottet tillhörde annan än den som angetts vid a, b eller c.

Enligt 36 kap. 12 § brottsbalken tillfaller förverkad egendom kronan, om ej annat är föreskrivet.

25 kap. 7 § andra stycket brottsbalken föreskriver att böter som ej blir betalda skall förvandlas till fängelse, om inte annat är föreskrivet.

Departementschefen

När jaktlagen ändrades år 1967 blev förverkandebestämmelserna föremål endast för redaktionella jämkningar. Departementschefen uttalade emellertid att han avsåg att återkomma till Kungl. Maj:t i dessa frågor i ett senare sammanhang, eftersom en översyn övervägdes inom justitiedepartementet av brottsbalkens regler om förverkande i syfte bl. a. att göra dessa bestämmelser lämpligare som förebild för specialstraffrätten (prop. 1967: 136, 3LU 52, rskr 331). Nämnade översyn resulterade i 1968 års ändringar i förverkandereglererna i 36 kap. brottsbalken. Flera av dessa regler är nu direkt tillämpliga inom specialstraffrätten. Härigenom har vissa förverkanderegler i jaktlagen blivit överflödiga och de bör därför upphävas. Samma är förhållandet i fråga om fiskerättslagen. I övrigt bör, i enlighet med vad föredragande departementschefen anförde i prop. 1968: 79, jakt- och fiskerättslagarnas förverkanderegler utformas efter förebild av de allmänstraffrättsliga reglerna. Vidare bör obligatoriskt förverkande inte längre förekomma utan domstolen skall kunna underlåta förverkande av billighetshänsyn. Värdeförverkande görs alternativt och inte subsidiärt i förhållande till sakförverkande. Frågan om vem förverkande bör kunna riktas mot bör regleras på samma sätt som i brottsbalken (36 kap. 4 § första och andra styckena). Det finns därför ej anledning att ge särskilda föreskrifter härom varken i jakt- eller fiskerättslagen.

Jaktlagen

Enligt 21 § och 22 § första stycket, som innehåller bestämmelser om vil-lebråds fredande mot hund, är hund förverkad under vissa omständigheter.

Eftersom innebörden av dessa bestämmelser är att hunden utan något formellt beslut om förverkande skall tillfalla jakträttsinnehavaren bör detta komma till klarare uttryck i lagtexten.

I överensstämmelse med vad jag anfört i det föregående bör reglerna vidare i övrigt ändras sålunda.

I 30 § införs som förutsättning för förverkande av villebråd och fallvilt, att det inte är uppenbart obilligt. Förverkande blir således enligt förslaget fakultativt. Vidare föreslås att värdeförverkande får ske alternativt i stället för subsidiärt i förhållande till förverkande av villebråd eller fallvilt.

Enligt 31 § 1 mom. tredje stycket är jaktredskap och hundar förverkade hos den som genom lagakraftvunnen dom funnits skyldig till olovlig jakt på annans jaktområde och inom två år därefter på nytt gjort sig skyldig till sådan förseelse. Denna bestämmelse torde sällan kunna tillämpas, eftersom domar i dessa mål inte registreras centralt. En sådan ordning är inte tillfredsställande. Bättre torde då vara att såsom i 36 § fiskerättslagen ha en regel om förverkande av hjälpmedel redan vid förstagångsbrott. Som förutsättning bör gälla att förverkande är påkallat till förebyggande av brott eller eljest att särskilda skäl föreligger. Vidare bör möjlighet finnas att i stället för hjälpmedlet förverka dess värde. Bestämmelserna bör få sin plats som nya stycken i 30 §.

Jag vill i sammanhanget också något beröra frågan om förverkande av transportmedel. 1949 års jaktutredning föreslog i sitt år 1966 avgivna betänkande att förverkande av transportmedel skulle få ske i fall av brott mot jaktstadgan (jfr. SOU 1966: 46 s. 239). Förslaget bemöttes genomgående välvilligt av remissinstanserna men ledde inte till någon författningsåtgärd vid 1967 års revision av jaktlagen. Däremot skärptes straffet för olovlig jakt, då brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst ett år. Den omständigheten att jakten skett med otillåten hjälp av motorfordon eller annat motordrivet forskaffningsmedel är enligt 28 § tredje stycket en omständighet som skall särskilt beaktas vid bedömande huruvida brottet är grovt. Straffskalan har härigenom enligt min mening utformats så att man kan få en lämplig påföljd. En viss återhållsamhet bör därför iaktas i fråga om förverkande i förmögenhetsreducerande och bestraffande syfte. Jag vill därför inte nu föreslå förverkande av transportmedel vid olovlig jakt.

Den s. k. fråntagningsrätten i 31 § 1 mom. första stycket för jakträttsinnehavare m. fl. bör efter förebild av 37 § fiskerättslagen utformas som en befogenhet att ta egendom i beslag. 31 § innehåller en bestämmelse om att jaktredskap och hundar får tas till vedermäle och pant och behållas tills den jagande bjuder rätt för sig. Enligt 34 § tredje stycket kan bl. a. olovlig jakt åtalas av allmän åklagare, om målsäganden angett brottet till åtal. Målsägandens rätt att åtala sådant brott är enligt 20 kap. 8 § rättegångsbalken därigenom begränsad till sådana fall när åklagaren beslutat att åtal inte skall äga rum. På grund härav och på grund av reglerna i rättegångs-

balken om utredning i mål som lyder under allmänt åtal och målsägandens möjlighet att få kvarstad eller skingringsförbud kan den ifrågavarande bestämmelsen i 31 § inte längre anses ha någon praktisk betydelse och bör därför upphävas.

I likhet med vad som gäller enligt 37 § andra stycket fiskerättslagen bör reglerna i 31 § om rätt att ta egendom i beslag kompletteras med en bestämmelse om skyldighet att göra anmälan om beslaget till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet samt om skyldighet för den som mottagit sådan anmälan att förfara som om han själv gjort beslaget.

Enligt 31 § 2 mom. skall den, som vid olovlig jakt sätter sig till motvärn mot jakträttsinnehavaren eller annan i momentet angiven person när denne vill hindra jägaren från gärningen eller ta från honom vad han kommit åt, straffas enligt 8 kap. 8 § brottsbalken, d. v. s. för egenmäktigt förfarande. Enligt gärningsbeskrivningen omfattar detta brott bl. a. att någon med våld eller hot om våld hindrar annan i utövning av rätt att kvarhålla eller taga något. I Beckmans m. fl. kommentar till brottsbalken, band I, 2 uppl. s. 308 betonas bl. a. att den rätt till självtäkt, som det här är fråga om, är en rätt att kvarhålla eller taga något. Självtäkt är alltså inte detsamma som att hindra någon från att begå brott. I kommentaren anføres vidare.

Bestämmelsen i 31 § 2 mom. jaktlagen, vari genom hänvisning till förevarande lagrum straffbelägges motvärn mot jakträttsinnehavare som söker hindra olovlig jakt, utsträcker det straffbara området utöver vad i lagrummet självt straffbelägges. Då någon motsvarande bestämmelse icke finns i lagen om rätt till fiske, är det tveksamt, om det straffbara området vid fiske är lika vidsträckt.

Jag vill med anledning härav erinra om att denna fråga behandlades vid tillkomsten av 1950 års fiskerättslag. Departementschefen anförde då att en hänvisning i fiskerättslagen till straffbestämmelsen om egenmäktigt förfarande måste anses överflödig (prop. 1950: 60 s. 133). Lagrådet och riksdagen lämnade detta uttalande utan erinran. Jaktlagens bestämmelse måste med hänsyn till vad sålunda förekommit också anses överflödig och den bör för enhetlighetens skull upphävas. Hänvisningen i 34 § till detta moment bör då också utgå.

I 36 § bör göras vissa ändringar som följd av vad jag tidigare föreslagit. Dessutom bör bestämmelserna i denna paragraf om förvandling av böter utgå, eftersom denna fråga som förut nämnts regleras i allmän lag.

Fiskerättslagen

36 § första stycket reglerar förverkande av fångst eller dess värde i fall av olovligt fiske. Andra stycket innehåller bestämmelser om förverkande av fiskeredskap eller dess värde. 37 § innehåller regler om rätt att ta i beslag fångst m. m. I enlighet med vad jag anført i det föregående bör för-

verkandereglerna ändras sålunda. I 36 § bör föreskrivas att fångst skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart obilligt, och att fiskeredskap som använts som hjälpmedel får förklaras förverkat, om det är påkallat till förebyggande av brott eller annars särskilda skäl föreligger. Såsom gällde före lagändringen år 1969 kan förverkande då också ske när någon fiskat i strid med vad som gäller om fiskådra (prop. 1969: 42, 3LU 32, rskr 196). I stället för förverkande av fångst eller redskap bör dess värde kunna förklaras förverkat. Bestämmelsen i 37 § andra stycket om anmälan av beslag bör ändras till att avse anmälan till polis- eller åklagarmyndighet. Tredje stycket i samma paragraf, vilket ger rätt för fiskerättshavare att utan anmälan behålla beslagtagen fångst, bör upphävas, eftersom förverkande föreslås bli fakultativt. Regeln torde dessutom inte ha haft större värde för fiskerättshavaren och anmälan kan ske formlöst per telefon eller på annat sätt.

Övergångsbestämmelser

Lagändringarna bör träda i kraft den 1 juli 1970.

De nya bestämmelserna är i vissa fall strängare än de nu gällande.

Jaktlagen. Enligt 31 § 1 mom. tredje stycket förverkas skjutvapen, annat jaktredskap och hundar endast vid återfallsbrott. Lagförslaget innebär en skärpning genom att återfall inte längre blir förutsättning för förverkande. Vidare skall ammunition kunna tas i beslag och förverkas. Vid förverkande på grund av brott som har begåtts före de nya bestämmelsernas ikraftträdande bör 31 § 1 mom. tredje stycket i sin äldre lydelse tillämpas. Vidare bör 36 § 1 mom. andra stycket och 2 mom. andra stycket i deras äldre lydelse tillämpas i fråga om sådant brott. En uttrycklig föreskrift härom bör meddelas.

Fiskerättslagen. Enligt 36 § tredje stycket kan förverkande av egendom på grund av olovligt fiske inte ske hos den som efter brottet i god tro förvärvat egendomen genom bl. a. gåva. På denna punkt innebär de nya bestämmelserna en skärpning genom att förverkande enligt 36 § i dess nya lydelse kan ske också hos godtroende gåvotagare på grund av bestämmelsen i 36 kap. 4 § brottsbalken. Hos sådan person bör förverkande inte ske när egendomen har mottagits av denne efter brottet men före den nya lagens ikraftträdande. När fråga är om förverkande av fiskeredskap som använts vid olovligt fiske innebär de nya bestämmelserna även den skärpningen att förverkande kan ske också om brottet inte förövats uppsåtligen. Har brottet begåtts före lagens ikraftträdande, bör 36 § andra stycket i sin äldre lydelse tillämpas. Uttrycklig föreskrift i nu berörda avseenden bör meddelas.

I övrigt torde de nya bestämmelserna kunna tillämpas genast utan särskild övergångsbestämmelse.

Hemställan

I enlighet med det anförda har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till

- 1) lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt,
- 2) lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske.

Förslagen torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Jag hemställer, att lagrådets utlåtande över lagförslagen inhämtas enligt 87 § regeringsformen genom utdrag ur protokollet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt, bifaller Hans Maj:t Kungen.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Förslag

till

1) Lag

om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt

Härigenom förordnas, att 21, 22, 30, 31, 34 och 36 §§ lagen (1938: 274) om rätt till jakt skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

21 §.

Lös hund må ej medtagas eller in-släppas i annans hägnade jaktpark eller djurgård; sker det, *vare hunden förverkad*.

Lös hund må ej medtagas eller in-släppas i annans hägnade jaktpark eller djurgård; sker det, *tillfaller hunden jakträttsinnehavaren*.

22 §.¹

Löper hund lös i mark där villebråd finnes, äger jakträttsinnehavaren eller hans folk rätt att upptaga hunden. Det åligger den som sålunda upptagit hund att därom ofördröjligen underrätta hundens ägare eller innehavare eller, om denne är okänd eller icke kan träffas, polismyndigheten i orten. Den som vill återfå upptagen hund skall lösa den med femtio kronor, om hunden upptagits under tiden den 1 mars—den 20 augusti, och med tjugofem kronor i annat fall samt utgiva ersättning för hundens föda och övriga kostnader. Har ej ägaren eller innehavaren löst hunden inom en vecka efter det han underrättades om upptagandet eller inom två veckor efter det polismyndigheten underrättades, *är hunden förverkad*. Vill jakträttsinnehavaren hellre taga lösen, är hundens ägare eller innehavare skyldig att utgiva sådan enligt förut angivna

Löper hund lös i mark där villebråd finnes, äger jakträttsinnehavaren eller hans folk rätt att upptaga hunden. Det åligger den som sålunda upptagit hund att därom ofördröjligen underrätta hundens ägare eller innehavare eller, om denne är okänd eller icke kan träffas, polismyndigheten i orten. Den som vill återfå upptagen hund skall lösa den med femtio kronor, om hunden upptagits under tiden den 1 mars—den 20 augusti, och med tjugofem kronor i annat fall samt utgiva ersättning för hundens föda och övriga kostnader. Har ej ägaren eller innehavaren löst hunden inom en vecka efter det han underrättades om upptagandet eller inom två veckor efter det polismyndigheten underrättades, *tillfaller hunden jakträttsinnehavaren*. Vill jakträttsinnehavaren hellre taga lösen, är hundens ägare eller innehavare skyldig att utgiva sådan en-

¹ Senaste lydelse 1967: 616.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

grunder, om talan därom väckes inom en månad från det hunden varit att anse såsom förverkad.

ligt förut angivna grunder, om talan därom väckes inom en månad från det hunden tillföll jakträttsinnehavaren.

Jagar eller ————— å villebrådsbeståndet.

Låter hund ————— nyss sagts.

30 §.¹

Finnes någon hava begått gärning varom sägs i 28 eller 29 §, vare villebråd som han olovligt dödat, fångat eller tillägnat sig eller fallvilt som han tillvaratagit eller, därest det icke kan tillrättaskaffas eller det undergått förskämning, dess värde förverkat.

Villebråd eller fallvilt som någon har erhållit genom brott som avses i 28 eller 29 § skall förklaras förverkat, om det ej är uppenbart obilligt.

I stället för villebrådet eller fallviltet kan dess värde förklaras förverkat.

Var det ————— jaktberättigade personer.

Med förverkat ————— 2 mom.

Vapen, ammunition, annat jaktredskap och hund som har använts som hjälpmedel vid brott som avses i 28 § eller 29 § 1 mom. får förklaras förverkat, om det är påkallat till förebyggande av brott eller eljest särskilda skäl föreligga.

I stället för hjälpmedlet kan dess värde förklaras förverkat.

31 §.²

1 mom. Anträffas å bar gärning någon som olovligt jagar å annans jaktområde, må jakträttsinnehavaren eller den som äger, innehar eller vårdar marken så ock deras folk av den jagande taga förverkat jaktbyte ävensom, till vedermäle och pant, skjutvapen, annan jaktredskap och hundar. Vad sålunda tagits till vedermäle och pant må behållas, till dess den jagande bjuder rätt för sig.

Anträffas å bar gärning någon som olovligt jagar å annans jaktområde, må jakträttsinnehavaren eller den som äger, innehar eller vårdar marken så ock deras folk beslagtagna jaktbyte ävensom vapen, ammunition, annat jaktredskap och hund.

Å område ————— vid lappväsendet.

Har den som genom lagakraftvunnen dom funnits skyldig till olovlig jakt på annans jaktområde inom två år därefter ånyo gjort sig skyldig till sådan förseelse, vare skjutvapen, annan jaktredskap och hundar förbrut-

Vad i första och andra styckena är stadgat om den som olovligt jagar å annans jaktområde gäller ock i fråga om den som å bar gärning beträdes med jakt, som enligt 29 § 1 mom. första stycket är att anse så-

¹ Senaste lydelse 1967: 616.

² Senaste lydelse 1964: 194.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

na; och skall därmed förfaras på sätt föreskrives i 36 §.

Vad i detta moment är stadgat om den som olovligt jagar å annans jaktområde gälla ock i fråga om den som å bar gärning beträdes med jakt, som enligt 29 § 1 mom. första stycket är att anse såsom olovlig, eller med sådant tillvaratagande eller tillägnande, för vilket han enligt 29 § 1 mom. andra stycket skall straffas såsom för olovlig jakt; och skola, där fråga är om djur som jämlikt bestämmelserna i 18 § tillkommer kronan, de i andra stycket här ovan omförmälda personerna äga att utöva där avsedd rätt jämväl å område, där jakträtten tillkommer annan än kronan.

2 mom. Sätter i fall varom sägs i 1 mom. den brottslige sig med våld eller hot om våld till motvärn mot jakträttsinnehavaren, den som äger, innehar eller vårdar marken eller deras folk eller mot i andra stycket av samma moment omförmäld befattningshavare, då någon av dem vill hindra honom från gärningen eller av honom taga vad han åtkommit eller ock fråntaga honom det som må kvarhållas till vedermäle och pant, vare lag som i 8 kap. 8 § brottsbalken sägs.

34 §.¹

Allmän åklagare äge föra talan i fråga om olovlig jakt å område som avses i 5 § 2 mom. så ock å förbrytelser om vilka förmäles i 31 § 2 mom. samt 33 § fjärde stycket denna lag.

Sker intrång — — — — — detta verk.

I övrigt — — — — — allmän synpunkt.

Såsom målsägande — — — — — jaktberättigad person.

Innefatta föreskrifter — — — — — bestämmelse gällande.

36 §.

1 mom. Av böter som ådömas enligt denna lag ävensom av behållna försäljningssumman av förverkat

som olovlig, eller med sådant tillvaratagande eller tillägnande, för vilket han enligt 29 § 1 mom. andra stycket skall straffas såsom för olovlig jakt; och skola, där fråga är om djur som jämlikt bestämmelserna i 18 § tillkommer kronan, de i andra stycket här ovan omförmälda personerna äga att utöva där avsedd rätt jämväl å område, där jakträtten tillkommer annan än kronan.

Har egendom tagits i beslag, skall anmälan därom göras till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet. Den som erhållit sådan anmälan har att förfara som om han själv gjort beslaget.

Allmän åklagare äge föra talan i fråga om olovlig jakt å område som avses i 5 § 2 mom. så ock å brott varom förmäles i 33 § fjärde stycket denna lag.

1 mom. Av böter som ådömas enligt denna lag ävensom av behållna försäljningssumman av förverkat

¹ Senaste lydelse 1967: 616.

Förslag
till
2) Lag
om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske

Härigenom förordnas, att 36—38 §§ lagen (1950: 596) om rätt till fiske skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

36 §.

Finnes någon hava bedrivit olovligt fiske, skall det fångade eller, där det undergått förskämning eller ej är i behåll, dess värde förklaras förverkat.

Fiskeredskap som använts vid fisket skall och förklaras helt eller delvis förverkat, såvitt ägaren eller någon som var i hans ställe uppsåtligen förövat gärningen eller medverkat därtill och det ej är uppenbart obilligt; finnes redskapet ej i behåll, skall i stället dess värde förklaras förverkat.

Vad nu sagts gäller dock ej mot den som i god tro förvärvat fångsten eller redskapet eller särskild rätt därtill.

Fångst som någon har erhållit genom brott enligt denna lag skall förklaras förverkad, om det ej är uppenbart obilligt.

Fiskeredskap som har använts som hjälpmedel vid brott enligt denna lag får förklaras förverkat, om det är påkallat till förebyggande av brott eller eljest särskilda skäl föreligga.

I stället för fångsten eller redskapet kan dess värde förklaras förverkat.

37 §.¹

Ertappas någon å bar gärning, då han bedriver olovligt fiske, eller anträffas redskap för sådant fiske utsatt i vattnet, må fisketillsynsman som förordnats av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen, befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats, samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning beslagtagna fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse

Ertappas någon å bar gärning, då han bryter mot denna lag, eller anträffas redskap, som använts vid sådant brott, utsatt i vattnet, må fisketillsynsman som förordnats av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen, befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats, samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning beslagtagna fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan antagas äga

¹ Senaste lydelse 1955: 42.

(Nuvarande lydelse)

se för utredning om brottet. Enahanda befogenhet tillkommer, där fisket kränker enskild fiskerätt, vederbörande rättsägare eller hans folk.

Har egendom tagits i beslag enligt första stycket, skall anmälan därom göras till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet eller till närmaste *polisman*. Den som erhållit sådan anmälan har att förfara som om han själv gjort beslaget.

Fångst, som tagits i beslag av innehavaren av enskild fiskerätt eller hans folk, må dock, därest för beslaget ej tillika föreligger annan grund än i denna lag är stadgad, utan anmälan behållas av fiskerättshavaren.

38 §.¹

Förverkad fångst eller dess värde tillfaller, om fisket utan intrång i enskild fiskerätt skett i allmänt vatten eller i fiskådra eller om fångsten tillika är förverkad på annan grund än i denna lag är stadgad, kronan och eljest den som har den enskilda fiskerätten.

Förverkat redskap eller dess värde tillfaller kronan.

Vite må ej förvandlas till frihetsstraff.

(Föreslagen lydelse)

betydelse för utredning om brottet. Enahanda befogenhet tillkommer, där fisket kränker enskild fiskerätt, vederbörande rättsägare eller hans folk.

Har egendom tagits i beslag enligt första stycket, skall anmälan därom göras till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet. Den som erhållit sådan anmälan har att förfara som om han själv gjort beslaget.

Innefattar brott enligt denna lag intrång i enskild fiskerätt, tillfaller förverkad fångst eller dess värde den som innehar rättigheten.

Vite får ej förvandlas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1970.

Förverkande av egendom på grund av brott enligt denna lag får ej ske hos den som efter brottet men före de nya bestämmelsernas ikraftträdande i god tro har mottagit egendomen i gåva. 36 § andra stycket i sin äldre lydelse gäller fortfarande, när fråga är om brott som begåtts före de nya bestämmelsernas ikraftträdande.

¹ Senaste lydelse 1955: 42.

Utdrag av protokoll, hållet i lagrådet den 28 januari 1970.

N ä r v a r a n d e:

f. d. justitierådet REGNER,
regeringsrådet MARTENIUS,
justitierådet BERNHARD,
justitierådet HESSER.

Enligt lagrådet den 13 januari 1970 tillhandakommet utdrag av protokoll över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 28 november 1969, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i 87 § regeringsformen avsedda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till 1) *lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt*, 2) *lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske*.

Förslagen, som finns bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Stig Wenker.

Lagrådet yttrade:

Förslaget till lag om ändring i lagen om rätt till jakt

21 och 22 §§

De föreslagna bestämmelserna i 21 och 22 §§, att hund tillfaller jakträttsinnehavaren, föranleder att ovisshet kan komma att råda i fråga om ansvarigheten för hund i fall då jakträttsinnehavaren icke vill ha hunden ävensom under tid då hundägarens rättighet eller skyldighet att enligt 22 § lösa hunden ännu består. Med hänsyn härtill torde slutorden i 21 § böra ändras till "får jakträttsinnehavaren taga och behålla hunden" samt i 22 § första stycket "tillfaller hunden jakträttsinnehavaren" utbytas mot "får jakträttsinnehavaren behålla hunden". Härav föranledes att sista meningen i 22 § första stycket bör jämkas.

30 och 31 §§

Verbet "erhållet" i 30 § första stycket kan ej anses vara lämpligt för alla fall. Exempelvis passar det mindre väl i fråga om viltbråd som den jagande förhindras att tillägna sig och överhuvud beträffande fallvilt. Det synes vara att föredraga att nuvarande beskrivning bibehålles.

Det nya femte stycket i 30 § torde böra omfatta icke blott hjälpmedel som använts utan även sådant som medförts vid jakten, således exempelvis all ammunition som den jagande har med sig.

Enligt 31 § 1 mom. första stycket i gällande lydelse äger jakträttsinnehavaren eller annan i hans ställe av den jagande taga förverkat jaktbyte. Med avseende å hjälpmedel som enligt samma stycke får fräntagas den jagande föreskrives, att det sker till vedermäle och pant samt att vad som tagits må behållas till dess den jagande bjuder rätt för sig. Liknande inskränkning gäller icke angående jaktbyte. Grunden för regeln i fråga om jaktbyte är uppenbarligen att dödat eller fångat djur anses i princip tillkomma jakträttsinnehavaren, och regelns innebörd är att han får behålla taget jaktbyte om ej annat följer av särskilda bestämmelser; se i detta hänseende 18 § och 30 § andra och tredje styckena jaktlagen i gällande lydelse samt 31 § jaktstadgan. Att regeln har denna innebörd bestyrkes av att bestämmelsen i 36 § 2 mom. första stycket om rätt för beslagare att i viss ordning försälja djur som är underkastat förskämning icke är tillämplig i fall då det förverkade enligt 30 § andra stycket gällande lydelse skall tillkomma jakträttsinnehavaren.

Rätten för jakträttsinnehavare att under de i 31 § angivna omständigheterna fräntaga den jagande jaktbyte överensstämmer med den rätt till självtäkt som föreligger enligt tredje punkten i övergångsbestämmelserna till lagen (1942: 378) om ändring i vissa delar av strafflagen, vilken punkt enligt 14 § promulgationslagen till brottsbalken alltjämt äger tillämpning. Promulgationslagen till strafflagen innehöll i 16 § punkt 6 bestämmelse om rätt att återtaga stulet gods å färsk gärning. I lagen 1942 stadgas att i stället för nämnda bestämmelse skall gälla, att varje besittningsförhållande som någon utan rätt rubbat må å färsk gärning återställas av den vars besittning rubbats eller som är i hans ställe. Vad särskilt angår fallvilt bör därjämte erinras, att 18 § jaktlagen före ändring år 1967 innehöll stadgande att rätten till fallvilt, utom i vissa angivna fall, tillkom jakträttsinnehavaren. Då denna bestämmelse 1967 utslöts anförde departementschefen (se NJA II 1967 s. 540) att det inte behövde utsägas särskilt i lagtexten, att den med rätten till vilt följande rätten till fallvilt, utom i angivna undantagsfall, tillkomme jakträttsinnehavaren. Även om den allmänna regeln om rätt till självtäkt icke kan anses omedelbart gälla i fråga om levande djur i skog och mark, är det uppenbart att regeln hittills betraktats såsom analogivis tillämplig i fråga om dödat djur och fallvilt.

Förevarande lagförslag innebär att påträffat jaktbyte får beslagtagas av jakträttsinnehavaren och att om så sker anmälan därom skall göras till polis- eller åklagarmyndighet som har att förfara som om myndigheten själv gjort beslaget. Hur med beslagtagen egendom skall förfaras regleras i 27 kap. rättegångsbalken och beslaget består regelmässigt till dess enligt 30 § första stycket förevarande förslag jaktbytet förklaras förverkat. Ändring föreslås inte

av den ovan berörda föreskriften i 36 § 2 mom. första stycket om rätt för beslagare att i viss ordning försälja i beslag taget djur som är underkastat förskämning.

Den föreslagna ordningen synes stå i strid mot den allmänna grundregeln om rätt till självtäkt vid besittningsrubbnig. Det måste också för en jaktrettsinnehavare, som påträffar olovligt skjutet villebråd, te sig onaturligt att han icke äger omedelbart för egen del förfoga över det skjutna. Såsom särskilt otillfredsställande och opraktisk framstår denna ordning i fall då det skjutna eller dess värde slutligen skall tillkomma jakträttsinnehavaren sedan förverkandeförklaring meddelats; bytet har då merendels blivit skämt och hans möjlighet att i stället utfå förverkat värde lär ofta vara mycket ringa.

Beträffande en motsvarande bestämmelse i fiskerättslagen 37 § tredje stycket om rätt för fiskerättshavare att utan anmälan behålla påträffad fångst har i remissprotokollet anförts, att bestämmelsen borde upphävas, eftersom förverkande enligt förslaget blir fakultativt, dvs. icke skall ske då det är uppenbart obilligt. Att jakt- och fiskerättshavare får behålla utbyte av olovlig jakt och olovligt fiske torde dock knappast kunna anses obilligt mot den jagande eller fiskande. Därvid märkes att det allmänna stadgandet om förverkande i 36 kap. 1 § brottsbalken — som ligger till grund för de föreslagna ändringarna av förverkandereglerna i jakt- och fiskerättslagarna — icke omfattar utbyte av brott som motsvaras av skada för enskild; sådant utbyte förutsättes böra vara åtkomligt för den skadelidande oavsett någon obillighetsprövning. Vad i remissprotokollet i övrigt anförts om det ringa värdet för fiskerättshavare att få behålla fångst synes icke utgöra tillräcklig anledning att ändra de gällande stadgandena.

Av anförda skäl hemställer lagrådet, att jakträttsinnehavares nu gällande rättighet att taga förverkat jaktbyte bibehålles för de fall då det förverkade enligt 30 § tredje stycket i förslaget skall tillfalla honom. Beaktas denna hemställan torde 30 § första stycket böra begränsas så att förverkande icke sker då bytet fråntagits den jagande. Härjämte synes i 31 § andra stycket avsedd befogenhet för polisman m. fl. böra inskränkas att avse enbart rätt att taga jaktbyte och annan egendom i beslag.

Förslaget till lag om ändring i lagen om rätt till fiske

Under hänvisning till vad som anförts i fråga om 31 § i förslaget beträffande jaktlagen och med hänsyn till önskvärdheten av likformighet hemställer lagrådet, att 37 § tredje stycket i fiskerättslagen bibehålles och att i 36 § första stycket anges att bestämmelsen icke gäller i fråga om fångst som enligt 37 § tredje stycket behållits av fiskerättshavaren.

Ur protokollet:
Ingrid Hellström

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 6 februari 1970.

Närvarande:

Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, HOLMQVIST, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Bengtsson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter lagrådets utlåtande över förslag till

- 1) lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt,
- 2) lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

Beträffande *jaktlagen* kan jag biträda de förslag till redaktionella jämkningar som lagrådet förordar i 21, 22 och 30 §§. Även lagrådets förslag i övrigt i fråga om *jaktlagen* anser jag mig kunna godtaga.

I fråga om *fiskerättslagen* biträder jag på grund av mitt ställningstagande till motsvarande bestämmelse i *jaktlagen* lagrådets hemställan att 37 § tredje stycket behålls. I konsekvens härmed bör också som lagrådet hemställt 36 § första stycket inte gälla fångst som enligt 37 § tredje stycket behållits av fiskerättshavaren.

Utöver de ändringar jag sålunda förordat bör ytterligare vissa redaktionella jämkningar vidtas.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att, med de angivna ändringarna, antaga förslagen till

- 1) lag om ändring i lagen (1938: 274) om rätt till jakt,
- 2) lag om ändring i lagen (1950: 596) om rätt till fiske.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten